

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 49. ANUL XVII.

Telegrafulu eșo de done ori pe septe-mana: joi'a și Dumineca. — Prenume-ratiunea se face in Sabiu la ospeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate catre ospeditura. Pretulu pnumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-tru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 22 Iunie (4 Iuliu) 1869.

PROGRAM'A

examencilor semestrului alu II alu an. scol. 1868/9 in Institutulu archidiecesanu greco-orien-talu teologico-pedagogic in Sabiu.

Dilele. Inainte de amedi dela 8 ore.

Dupa amedi dela 3 ore.

Luni, in 23 Iun. Pastoral'a și Catehetic'a, cler. an. III.

Computulu și Gramatic'a, pedagogii an. I și II.

Marti, in 24 Iun. Cantarile și Tipiculu

Mercuri, 25 Iun. Moral'a și Esetic'a, cler. an. . . III.

Joi, in 26 Iun. Istori'a bisericesca, cler. an. . . I.

Pedagogi'a cu cl. a. III și ped. a. II. Geografi'a, ped. an. I și II. Retoric'a, cler. an. III.

Vineri, 27 Iun. Dreptulu Canonica, cler. an. III și II.

Sambeta, 28 Iun. Dogmatic'a și Polemic'a, cler. an. I.

Introducerea in S. Script. cl. an. I. Catechismulu și Istori'a bisericesca, ped. an. I și II.

Dumineca, 29 Iun. Docsologi'a și solenitatea de incheiere.

Activitate.

IV.

Nenatur'a politice passive a romanilor transilvani trebuie sferșita din partea tuturor romanilor câtu mai curendu. Trebuie, cum amu disu in numerulu trecut, continuatu firulu istoricu dela aceea impregiurare din urma, le carea amu stau in locu in politic'a activa.

Ca amu prejudeca intereselor nostre politice prin procederea activa nu este adevratu. Aserțiunea acesi'a nu a pututu sta nici in momentele acele, pâna se leibeau conclusele dela Mercuria. Majoritatea, că sa-i dicemu asi'a, acelei conferintie s'a dechiaratu, ca prin passivitatea ei nu voiesce sa dica, ca nu va sa mai faca nimic'a. Cu alte cuvinte, ea a recunoscutu nu numai imposibilitatea, dara și nenatur'a directiunei sele. Ea dara pronuncia din gura passivitatea fara de a o si cugeta și deca era sa o spuna respicatu trebuia se dica, ca noi vremu activitate, in sa afara de cadru ce ni-lu lasa impregiurările de fatia adeca constituiunea țierei.

In ce jacea asi'a dara necuprinderea lucrului ce se desbatea? Intru aceea ca situatiunea nu voiea nimenea sa si-o chiarifice. Nu vrea cei ce votau pentru passivitate se veda ca, bunu seu ren, dara traimu in constitutionalismu. Nu vreau se veda ca prin urmare guvernulu, cum suntu impregiurările nostre, pre langa escusare inaintea lunei, va taira calea ori-carei miscari politice carea nu-i convine, dicendu ca este calea deschisa in dieta, mergeli si ve spuneti necasulu acolo. Nu vreau se veda ca pusețiunea Transilvaniei și chiaru și a Ungariei face possibile că pres'a nostra, carea de altmintrea abia strabate afara din romanime, sa pota fi adusa la tacere. Nu vreau sa veda ca noi dupa constelatiunea politica in afara nu avemu pre nimenea sa ne spriginisca. Nici sa veda ca romanii de dincolo si cu noi impreuna nu avemu unu organu, prin carele sa ne putemu baremu spune suferintiele nostre lunei. Va se dica, noi cându eramu incungiurati de tote impregiurările nefavorabile sa ne punemu sa decretamu, ca nici uniculu modu care ne remane si carele ne mai garanteza si alte — sa nu-lu primimu.

„Passivitatea activa“, dupa cum o botezase, unii era de prevediutu, ca va fi imposibile, cei ce nu o au crediutu o potu vedea acum aiève.

Eră o parerē carea se vedea in ochii multor'a plausibile: parerea ca romanii potu asterne memorande pâna la persona Maj. Sele.

Decatu plausibilitatea acestei idei dispare, cându cugeta cine-va ca ce sa se intemple cu memorandumulu seu memorande. Sa se asterna ministeriului? O cauza nationale nu pote fi degradata la o cestiune administrativa. Dara se dici ca sa se asterna Monarchului. In statu constituționalu ce pote face monarchulu? Pote respunde:

Eu nu amu putere absoluta in statu. Lucrurile se dirigu astadi de reprezentanti'a poporului și de puterea executiva, cari trebuie sa mērga mâna in mâna. Pote se dica mai departe ca va da memorandumulu ministeriului că sa-lu asterna dietei. Insa in casulu acesi'a cestiunea nationale politica inca pote fi degradata la o simpla suplica și multu deca se va da comisiunei respective, că ad calendas graecas, de va ave cine-va regazu, sa referesca asupra ei.

Si sa fimu asi'a de optimisti sa presupunemu si asi'a ce-va, cine sa o spriginisca baremu cu cumentulu? deca cei pre cari ii privesce nu suntu de fatia, seu in casulu nostru, deca in loculu respectiviloru suntu reprezentanti de alta nationalitate și pote locm'a de nationalitate de aceea, carea in locu sa aperse sa apese.

Din ori-ce privintia va consiedera cine-va cestiunea trebuie sa reconosca ca ceea ce se numesce passivitate activa e tocm'a asi'a de imposibilu precum e de imposibilu de a suplini ide'a activității cu a passivității pentru că sa aiba si un'a si alta totu acel'a-si intielesu.

All'a aru fi, cându țier'a intrēga protestă. Noi scimu ca pre diet'a din Sabiu (1863—4) retrage-re sau passivitatea magiaro-seculorulu nu o a pututu impedece dela facerea legiloru, cari pre catu a trairu sistemulu a avutu valore pentru, si au obligatu asemenea pre toti locuitorii țierei. Si atunci erau mai multe cercuri de alegere ocupate de magiaro-secui, dara nu cum e astadi la noi, cându numai unu cercu de alegere in districtulu Fagarasiului e fara reprezentante in dieta, incolo insati'er'a intrēga reprezentata. Ungari'a, unde politicesce passiva era țier'a intrēga, fara de deosebire de nationalitate ce locuiescu acolo, si a trebuitu sa porte patru ani de dile unu provisoriu infricosiatu, care provisoriu nu amu voi sa atingemu iara corde delicate, se vorbesce tare, ca multi din passivistii cei mai de frunte nu voru sa lu sofere, ci aru activa bucurosu, deca afurisiti de unguri nu aru fi asi'a de sgarçiti cu posturile si deca nu aru fi asi'a de egoisti, că sa caute a le umple mai numai cu de ai nationalității loru.

Spre a ne ingradi in contra vre unni prepusu rusinosu nationale noi declinamu dela noi acele faime, ca aru fi passivisti si inca de frunte, cari cauta si alērga dupa posturi prin antecamerile guvernului ungurescu. Cându consideramu lucrulu din partea practica, trebuie inse sa ne dicemu, ca o stare nenormala pentru noi fara de deregatori nazionali ne imputienēza inteligintia si ne vatema interesele nationale economice.

Este vorb'a si despre compromiterea drepturiloru ce le aspiramu. Nu ne vomu intorçe iera-si la esemplulu Iriloru, si din causele aretate chiara in acestu articulu mai susu, nu ne vomu provocati nici la croati nici la galitiani, cari cându vreau sa protesteze cu succesu, o facu cu țier'a intrēga, nici la

cechi, cari au cleru si aristocratiya puternica, ci vomu indigită la unu poporu de aceea si sorte (de si mai favorabile) si in aceea-si patria cu noi, la poporulu sasescu. Acestu poporu e restrinsu numai la petecula de locu, pre care elu flu botēza cu atāt'a predilectiune si perseverantia pre numele seu. Are aceea-si zelosia pentru drepturi nationale că si noi, si a urmatu aceea-si politica pre carea o urmaramula 1863-4 si noi. Au perdutu aceea-si dieta si acele-si legi speciali pre cari si noi. Despre acestu poporu istori'a lui de siepte sute de ani ne dovedesce ca cu multa prudentia si circumspectiune si a aperatu interesele sele. De elu putemu fi siguri ca le apara si acum. Si ce face? Eata'lu activu si reprezentatu in diet'a Ungariei. Nu e multiamitu nici elu cu situatiunea in carea s'a vedutu strapusu prin schimbările dela 1865-7, inse cauta sa mântuie pentru existintia sea ceea ce pote. Acesi'a este nu numai dreptulu, dara prim'a detorintia a fiacaru'ă cătra existintia sea.

A fi zelosi cătra acēsta prima detorintia nu pote insemna nici odata a compromite drepturi, mai alesu de cele nationale politice, cari pâna cându o natiune este in viatia suntu neprescriptibili, cari incēta numai cându natiunea a incetatu de a mai esiste, seu cându ea nu mai voiesce sa existe, negându-si orbesce antecedentiele sele.

Romanii activisti cându s'au decisu pentru activitate au avutu in vedere situatiunea intrēga. Ei scieau ca voru ave se intempine greutati, vedeau ca unele din drepturile acuisite voru fi ignorate. Dara tocm'a pentru ca vedeau tote acestea se temeau că drepturile aceste acuisite sa nu mōra cu sistemulu ce abia mai era caldu; căci sistemulu incetase de a sufla. Detori'a romanilor e dara de a cercă si in fine de a isbuti cu aducerea la valōre a aspiratiuniloru loru de dreptu ori sub care sistemu si ori sub care impregiurari, si atunci drepturile pretinse de noi potu fi pentru ore-si care tempu ignorate, potu fi supresse chiaru, dara mai tardiu prin deca repetire a loru totu trebuie sa vina la valōre. Nu de sistemele politice, ci de drepturile nostre sa ne dōra.

Credemu asi'a dara ca acei ce suntu din cugete curate interesati de sorte natiunei române, nu numai ca voru consimti dara voru si conlucra alaturea cu noi in intielesulu celoru dise pâna aci.

Noi scimu ca nu suntemu isolati in ideile ce confessamu si scimu ca nu amu fostu isolati nici pâna acum. Ba chiaru si din cei ce se pare a aproba pre passivisti, in fapta lucra, cea mai mare parte, in intielesulu activității.

Este asi'a dara forte consultu, că dupa ce cu pagub'a nostra amu facutu o scumpa esperintia, sa incepemu a fi mai mobili, că sa nu amartimu de totu. Sa incepemu toti din tote partile a concurge cu ideile nostre in directiunea unica salutară pentru noi, că sa nu fimu ucisi de spiritulu progresistu alu tempului si sa nu fimu lapedati afara dia patria precum se lepadara polonii. Si apoi vina ce va veni preste noi, deprinsi mereu in lupta, nu vomu fi nici neindemanateci, nici surprinsi de nici unu evenimentu.

Castigulu celu mai mare inse va fi ca pornindu la lucru, in comune, in comitate, scaune si districte, in adunările unde se afla reprezentata țier'a, noi amu fi adunati pre langa unu principiu că o trupa pre langa unu stindardu. Puterile cari astadi lucra luptandu-se intre sine s'aru intorçe tote la o lupta pentru noi toti. Atunci nu amu mai fi activisti si passivisti, ci fiii unei si aceleia-si natiuni. Amu lucră mai cu succesu pentru natiune si amu capacita mai usioru si mai curendu despre lipsa de a fi respectate pretensiunile nostre si pre conlocuitorii de alta nationalitate, in interesulu patriei nostre comune.

Evenimente politice.

Iera este vorb'a de schimbări in ministere. Se scrie ca L o u y a y ministrul de finantie alu Ungariei va deveni ministru totu in calitate de pana acum, dara pentru inperiuu intregu. In loculu lui va urma C s e n g e r y. Ce se va face cu bar. Becke nu se spune. Mai nainte se dicea ca va urma lui Prokesch-Osten, internuntului dela Constantinopole Becke; sciri mai din cöce lu inlocuescu pre Prokesch-Osten, nu cu Becke ci cu generalulu Tür. Se vorbesce si de F e s t e t i c s ca are sa se retraga.

Cuventarea lui Napoleonu rostita cátra soldatii dela Chalous a facutu sensatione forte seriösa in divariele opositionali din Franci'a. Ele esplica cuvintele imperatului in intielesu resbelicu. Punctele cele negre despre cari dice „Temps“ ca se potu imflá sa devina nuori mari le afla acela-si diuuriu in cestiunea belgica si scirile despre aliantie intre Franci'a Austri'a si Itali'a.

Diuariile oficiöse prussiane inculpa pre Austri'a ca inca la 1866 inainte de resbelu au avutu intielesu cu Franci'a, cá acésta din urma sa ocupe partea renana din Germani'a, dupa ce va bate pre Prus-si'a, si Austri'a sa si reocupe Silesi'a, lasádu Italiei Veneti'a asiá dupa cum s'a si intemplat. — Acus'a acésta nu póte avé altu scopu de cátu de a infatisiá pre Austri'a de ostila intereseloru nemtiesci si de alta parte de a sondá pre nemti, déca si póte revoltá tare ide'a de a para-i ei una darabu de teritoriu nemtiescu in mánilé Franciei.

Despre atentatulu asup'r'a ministrului C o g a l n i c e a n u impartasiescu mai multe diuarie urmatórele: Individulu prinsu se dice ca e unu N. Popovicu din Bacáu (unele diuarie dicu ca e preotu), ca la densulu s'a aflatu o pusca cu doue tievi cu carea stá inarmatu in padure la intrarea siöselei ce duce la locuint'a ministrului. Mai departe adauge ca individulu acésta dupa ce fu arestatu a márturisitu ca motivulu intreprinderi seale a fostu motivu politicu. Investigatiunea va aretá in scurtu carea a fostu intentiunea lui.

Diet'a Ungariei.

In legatura cu cele amintite in nrulu trecutú din siedinti'a casei deputatiloru din 25 Iuniu reproducemu aici in esentia cuventarea ministrului de justitia H o r v á t h, carele luádu cuventulu vorbesce urmatórele:

Siedinti'a de ieri se finí cu o scena forte regretabile (strigári: Adeveratu! Asiá e!) la care

dase ansa cuvintele de incheiere ale deput. Dan. Irányi.

Aceste cuvinte erau urmatórele: „Si acum me adresezu cu putiene cuvinte cátra ministrulu de justitia.

Elu a laudatu cu atát'a caldura si cu atát'a splendóre legislativ'a din 1868 si legile ei, incátu erá se saru si sei multiamescu pentru acésta recunoscintia; Insa consciinti'a mi inchisa gur'a, cugetádu ca e unu membru alu acelu regimu, care a jertfitu partea cea mai pretiösa a legiloru din 1848 si cuventulu mi se inecá pre limba, meditádu, ca adoratorulu legiloru din 1848, e acelu ministru de justia, carele maltracta pana la mörte pre unulu din cei mai fideli, mai eminenti si mai cu caracteru anteluptatoriu a legiloru din 1848, pre antecesóru meu.“ (strigári frenetice: ticalosia! pfui!)

Aceste cuvinte provocara eri o indignatiune violenta in casa, din care partea cea mai mare erá a mea. Voiamu se respundu indata, insa pré onoratuulu presiedinte a casei mi-a detrasu cuventulu pre basea dreptulu seu presidialu inaintea cáru'a me plecu cu totu respectulu si a indreptatu pre deputatulu atacatoriu in sensulu ordinei casei la ordine. Datorescu multiamire dlui presiedinte, ca mi-a detrasu cuventulu, cáci in momentul dintáiu a susceptibilitátei póte ca treceamu marginele buneí cuviintie, ce la tóte ocasiunile le amu inaintea ochiloru. Sängele mi s'a alinatu de atunci, si potu asecurá pre on. casa, ca ceea ce voiu spune acum nu este productulu agitatiunei, ci este resultatulu unei precumpeniri si resolutiuni seriöse si barbatesci (strigári: s'audimu!) Repetiescu multiamit'a mea dlui presiedinte pentru ca nu mi-a permis a veni ieri la cuventu.

Sum insa silitu a dechiará totu deodata, ca in acea dechiaratiune se cuprindu doue acuse, suspiciunári, vatemári seu nu mai sciu cum sa le numescu: un'a este indreptata contr'a unei judecatorii, fára a fi numita, si cátra acésta dice, ca judecatori'a respectiva a creatu o sentintia nelegale; ceea-lalta este radicata contr'a mea si vré sa dica, ca eu amu torturatu pana la mörte pre cale nelegale pre unu individ, care de asemenea nu este numitu, adeca cumca eu amu comisu asasinare si inca un'a asasinare combinata cu tortura (asiá este!) Cu respectu la cea dintáiu credu a fi un'a mare nenocire cádu un'a basa principale a societátei, autoritatea si creditulu judecatorescu este atacatu tocmai in acelu salonu, care este chiamatu a veghiá asup'r'a ordinei statulu si asup'r'a conducerei destineloru societátei. (Asiá este!). Eu, ministrulu justitiei acestei tieri, chiamatu a veghiá asup'r'a au-

toritátei judeciarie, fára de care respectarea legiloru nu se va inradiciná nici odata in acésta tíera nefericita, eu dicu, nu potu sa retacu acestu atacu.

Depinde dela intiepciunea on. case a judecá, óre simte-se competente a face analis'a acestei cestiuni si a decide de este intemeiata seu ba? Pusetiunea mea inse nu-mi permite sa suferu, cá cinev'a se póta vatemá nepedepsitu onórea vre-unei corporatiuni judecatoresci. (aprobare viua.) Pre ori care altu terenu asi állá satisfactiune, asiú cercá scutulu legii, ataculu inse s'a intemplatú intr'unu astfelu de locu, unde atacantele se retrage dupa barierele imunitáti de deputatu, si aci nu'lu potu urmari; — dreptu-aceea sum constrinsu a cere si intrebuintiá ajutorulu on. case, fiindu ca dupa conceptulu meu nu se cuvine, cá atunci cádu neci unei corporatiuni neci unui individ nu i este permis a vatemá onórea cutáruí individú, fára cá acésta se póta recurge la scutulu legii, aci in sacr'a localitate a legilatiunii se o póta tarái cinev'a fára a fi pedepsitu (vivate si strigári cumplite in drépt'a: e adeveratu! in stáng'a contradicerei), se póta, dicu, terái onórea acestei sacre corporatiuni.

Ataculu celalaltu atinge persón'a mea. (Vorbiatoriulu continúa cu voce tremurenda debea audibile) Nu ambitiunea personale m'a condusu pre mine la banc'a ministeriale, ci m'a adusu amórea de patria (urári prelungite in drépt'a) m'a adusu sintiementulu de datorintia, pentru ca in aceste tempuri grave sa me intrunescu cu acei barbati atátu de respectati, a cároru simpatia si amicitia me face superbu, spre salvarea patriei (urári in drépt'a).

Amu sciutu, ca amu sa sacrificu multa labore, potere si bucuria, — amu fostu pregatitu, ca nu voiu avé parte neci chiaru in unic'a recompensa ce consiste in bucuria rezultatulu; amu facutu inse cu prometiá tóte sacrificiele, crediendu, ca este un'a detorintia indoita a servi patriei atunci cádu resultatulu este dubiu (urári); la un'a inse nu m'amu pregatitu, ca onórea mea sa devina victima. (Strigári din tóte pártile: „onórea d-vóstra e asup'r'a tuturoru atacurilor!“)

Acésta nu-mi este iertatu a o jertfi, — patria póte se céra dela mine tóte, si tóte mi le jertfescu, sängele si viéti'a, dar' onórea mea neci odata! (urári indelungate in drépt'a.) Acésta mi este unic'a avere, care mi-o putu cástigá pana acum, acésta este unic'a, care o potu lasá de ereditate sermaniloru mei copii, cari, de cádu sum ministru, si-au perdutu in mine pre parintele lor. (urári in drépt'a.)

Nu sciu ce va otári intiepciunea casei, simtu inse on. casa, ca atátu scaunulu ministerialu

FOISIÖRA.

Unu prándiu la principele Romaniei.

(Reprod. dupa „Sperantia“.)

Carolul principele Romaniei in lun'a lui Novembre a anului trecutú a compusu ministeriu nou, si tóte potentatele europene, precum si organele opiniunei publice si-au espresu indestularea fatia de acestu fáptu, pre care totu insulu l'a privitu de unu evenimentu ce incurseza sustienerea pácei.

Brateanu presiedintele fostulu ministeriu si democratulu radicalu dechiará; ca ministerulu actualu de-si aru fi mare diferinti'a in principiile acéstor'a, e gáta alu sprigini din patriotismu si din alipire cátra principele domnitoriu. Carolu voidu a dá s'pressiune bucuriei escate din impacarea partideloru a arangiatu o petrecere, la care a invitatú pre ministrii vechi si noi cá sa véda tíer'a cum impreuna amóru cátra patria laolalta pré barbati de principie contraste.

Impartasimú aci notárele unui martore oculariu referitóriu la acésta scena, care suntú cu atát'a mai interesante cáci ni predau, de-si nu totu-déun'a nepreocupatu, descrierea caracteristica a barbatiloru mai destinsi, cari au participatu la acelu conviviu. —

„Cei mai multi óspeti erau déjá coadunati in sal'a de primire; colónele insocite aru fi pututu deservi de objectulu unui studiu interesantu. Barbati, cari in camera si in viéti'a sociale se ostéu unii in contr'a altor'a, conversau aici cu placere si amicabilu despre tempu, calatorii si alte objecte ce nu se tienu de politica.

In mijloculu salei státa Dem. Ghic'a noulu ministru presiedinte conversádu cu antecesóru

seu Brateanu despre opera. Odiniöra erá barbatulu celu mai frumosu si mai generosulu Baenresciloru, dara si acum face pressione statur'a lui inalta si delicata si trasurile, cari — de-si e inaintatu in etate — suntú fine si june. Pieptulu lui póta diferite decoratiuni, statur'a e nobila, miscárele si manier'a i-aretá superbi'a ce o dovedesco adese-ori si prin s'pressiunea, — ca e nascutu pre treptele tronulu — dara totu-odata e sinceru si plinu de viosia. Pre terenulu politicu se bucura de unu renume nepatatu si onestu, iera cuventárele lui dovedesco virtute si energia.

Brateanu in exterioru e placutu, asiá dieendu atragatoriu, nimenea nu aru presupune ca acestu barbatu de insusitáti modeste amicabile si nobile se fia conducatoriulu democratiei celei mai liberali, in contr'a cáru'a mai tóte cabinetele s'au fostu inversinatu. Amiculu seu Constantinu Rosetti redactorulu diuariulu mai popularu, in exteriorulu seu nu lasa nici o observare ce aru presupune unu democratú rosu in intielesulu concepteloru nóstre; déca insa privimú mai din aprópe trasurile ambigue, fruntea incungurata de crini tufosi, ochii vighietori, ageri si intunecati ai acestui barbatu, déca privimú cátu de amicabilu tractéza ori cu cine, cátu de blandu converseza si cu unulu si cu altulu, pre cádu vorbesce cu unulu, cu ce atentiune privesce la cel'a-laltu, cátu e de precautu in vorbire: usioru ne vomu puté convinge, ca Rosetti e unulu dintre acei ómeni, cari calculádu cátu de rece la objectu, tóte mijlócele le folosesco spre a-jungerea scopuriloru seale. Viéti'a lui privata e laudavera, elu e esemplariulu unui parinte bunu de familia, soci'a lui e engleza, o femeia amabila si modesta, economi'a lui domestica e cá a unui cetátienu simplu.

In giurulu acestoru trei persóne descrise se invertescu fostii ministrii si cei de acum toti de

mai mica insemnate, dintre cari unii cu o resolutiune barbatésca de a-si sacrificá puterile pentru patria si principe, de pré fati'a altor'a insa usioru se póte cunósce ca inca nu se sciu orientá in er'a acésta nóua a cestiuniloru. Adese privescu cátra usia, inainte de sosirea principelui se vedu a acceptá pre cine-va, care aru fi de o insemnate deosebita, si de-si sal'a erá indesuita, totusi observámú ca eata pe usia pasiesce unu barbatu, carele dupa presupunere nu voiesce a fi strabatoriu, pré carele insa unii dintre dnii presinti indata lu incungiuru. — E Cogalnicénu, Bismarculu Romaniei, precum lu numescu s'imatorii lui, in care chiaru si inimicii sei recunoscú o capacitate politica de mai mare insemnate in Romani'a, e unu barbatu energiosu si nepartialu, care precum pre timpulu lui Cuz'a a efectuitu in tíera númerose reforme, radicali asiá in tempulu mai recinte, cá ministrulu principelui Carolu a disolvatu camer'a democratice (!) si oprimandu putintele partitu a lui Brateanu, la alegerile nóue a esoperatu majoritate preponderante de partitulu ministerialu. Interiorulu seu putienu apartiene din celu alu cancelariulu confederatiunei germane nórdice. Dintre toti ministri de acum elu posiede cualificare mai fundamentale. Inca sub tempulu lui Vilhelmu III. a studiatu in Berlinu. —

Óspeti erau déjá in numeru completu, cádu principele intrá in chiliele seale in uniformu de generalu románu, e o aparintia juna, atragátoria. Cu cea mai mare afabilitate cuprinde pre toti cei presinti, si fiesce-cáru'a scie sa-i spuna cev'a placutu, si dupa aceea se asiedara la mésa, care erá pentru 30 de persóne asternuta; in frunte siedé ptincipele, imediate lánge elu celebritátiile politice, mai de parte generali, fostii ministri si cei de acum.

câtu și loculu meu de deputatu nu potu sa le ocupu pâna cându nu mi se va deschide cale pentru a me rectifică, pâna cându nu mi se va restituî onorea carierei mele publice acolo unde s'a întemplat vatemarea, pâna cându nu mi se va da satisfactiune acolo înaintea acelu foru, unde fui vatematu (miscare generale.)

Demnitatea dietei și a țierei noastre pretinde, ca barbatulu timbratu de asasinu înaintea opiniunii publice, sa nu siéda pre unu nomentu pre scaunulu rosu minist. séu pre bancele reprezentantiloru. Nu considerati acést'a de o susceptibilitate ultra-ista, nu dloru, este rezultatulu unei declaratiuni seriose, a unei seriose resolutiuni. Este vai de acea țiera, credu eu, în fruntea cărei'a se afla barbati, în cari simtiulu de onóre au amortitu! (Urări viforóse și pre lungite. C. Ministrulu Horváth parascesce sal'a.)

Sol. G a j z a g o primulu vicepresedinte alu casei, dupa ce s'a alinatu turburarea ia cuventulu cu voce tremurenda de emotiune și dice, ca și elu numai cu cea mai mare regretare și aduce aminte de scen'a de ieri; partinesce mai multu cá tóte libertatea vorbirei, dara aceea nu indreptatesce pre nimenia a vatamá onórea personale a unui barbatu, și mai cu séma deca acést'a e totu odata și ministru; vorbitoriulu privesce cu linisce în viitoriu, deca considera inasimptomele, ce se arata ici colea, viitoriu i se pare teribilu. Si cunósce datoriunt'a a face totu, pentru de a incungiu rá acestu viitoriu ingroditori; deci propune urmatoriulu proiectu de conclusu a cărei motivare și o retiene la eventual'a desbatere.

Considerându, ca cuvintele finale a cuventărei dlui reprezentante Dan. Irányi, tiente în 24 a l. c. la desbaterea generale asupr'a proiectulu de lege privitoriu la esercitarea puterei judecătorești, conține o vatamare grea nunumai a acelei judecătării despre a cărei sentință e vorb'a, ci și a persónei mini trului responsabil de justitiá, invinuitu fiindu acel'a, ca aru fi maltractatu pâna la mórte pre unu individu nenumitu; considerându, ca prin acést'a vatamare s'a facutu celu mai mare abusu cu imunitatea reprezentantiloru, ce nu se póte și nu e ertatu sa se întrebuinteze, ca cineva nepedepsitu se comita fie contr'a corporatiuniloru fie contr'a indivisiloru vatamári, ce pre ori și care altu terenu cadu sub pedéps'a cea mai stricta a legiloru;

considerându, ca și dignitatea legelatiunei cere, a-si face pentru astfelu de vatamári indata o satisfactiune serioáa (strigári: se traiasca!);

considerându; ca pentru acést'a satisfactiune ordinea casei nu contine otariri indestultóre;

considerându în fine, ca se tiene de dreptulu de suveranitate a casei a-si scuti dignitatea sea contra abuseriloru, ce se comitu din partea membriloru sei în sal'a legelatiunei, cu mesuri atátu preventive câtu și represive; — propunu urmátorea conclusiune:

„Cas'a aviséza comisiunea de imunitate a-si dá parerea despre unu modu de satisfactiune aplicabilu la casulu presentu, care sa se estinda totu-odata și la procederea viitóre asupr'a unoru casuri analoge.“

Virgiliu Szilágyi da unu siru de deslusiri insemnate; cându s'a reñtorsu din streinatate a vedutu pre Böszörményi, și prospectulu celu dintâiu l'a convinsu, ca acestu omu póta în peptulu seu simburulu mortiei; elu ia disu: „Amice viat'ia ta e în periculu, trebue se mergi la báii!“ La acéste ia respunsu Böszörményi: „Acést'a o impedece dóna lucruri: înainte de tóte impregiuárile mele materiale și apoi procesulu de presa.“ La acéste ia respunsu vorbitoriulu:

„Celu dintâiu impedimentu n'are valóre; cáci amicii tei 'ti voru face posibilu cur'a de báii; ce se tiene inasim de cel'a-laltu, dámi plenipotentia de a me pune în legatura cu persóne competente, și voi vedé stá-va în calea dorintiei tale vre-o pedeca.“

Plenipotentia i-aru fi datu Böszörményi, și vorbitoriulu s'a dusu indata la ministrulu de justitiá și ia comunicatu lucrulu. Ministrulu de justitiá inasim nu l'a lasatu nici sa vorbésca, ci intrerupendulu ia disu, ca nu e de lipsa, cá Böszörményi sa-lu recuire în scrisu, ci vre-unulu din amicii lui sa-i faca numai prin o epistola privata cunoscutu, ca Böszörményi aru dori, sa cerceteze o scaldá, și acést'a aru fi de ajunsu spre a-i puté dá concessiune.

Vorbitoriulu a și compusu indata epistol'a și a mersu cu ea la Böszörményi spre a se asigurá de invoirea lui. Inasim Böszörményi ia disu, ca in-

tr'aceea s'au consultatu cu alti amici, cari aru fi de parere, cá elu dela regimulu presentu nici în form'a acést'a se nu primésca gratia. Asiá a și remasu lucrulu. Si dupa ce starea lucrulu se afla astfelu consciint'a-i demanda, cá cuvintele lui Irányi de ieri sa se declare de cea mai mare injuria. (Aplause sgomolóse.)

Asupr'a propunerii lui Gajzago se incinge o desbatere lunga, la care iau parte Vucovics, Madarász, Tisza, și Simonyi.

Franc. Deák propune, cá Gajzago sa-si retraga propunerea sea și cas'a sa-si esprime nemultiamirea; Gajzago 'si retrage propunerea.

Dupa o desbatere mai lunga asupr'a cestiunei de votisare, se face la cererea a 20 de deputati asupr'a propunerii lui Deák votisare nominale. Stáng'a estrema, indignata de acést'a, parascesce sal'a dimpreuna cu centrulu stángu, cá sa nu fia presenta la votisare. Unii dintre membrii opozitiunei votéza dealmintrea cu majoritatea, și anume Laz. Ioánescu, Vinc. Latinovicu, Virg. Szilágyi, cont. Ed. Károlyi și Ales. Szalay.

Irányi remase pre tempulu votisárei nemiscatu la loculu seu. Resultatulu votisárei avea 203 pentru propunerea lui Deák în contra inasim pre nime, 213 ablegati erau absentu.

Revista diuaristica.

„Monitoriu oficial“ alu Romaniei dela 14 Iuniu face o revista politica, dupa cum dice „Traianu“, revolutionaria. Dupa acestu diuaru dámu din mentinut'a revista urmátorele:

„Spania n'are inca rege, dara posede o Altetia. Acest'a este maresialulu Serrano. Ducele dela Torre a fostu numitu regentu cu 193 voturi contra 45. Armata a juratu ca va pázi constitutiunea, maresialulu Serrano a facutu juramentulu cá regentu.

„El Imparéal confirma navel'a despre sosirea ducelui de Montpensier în Andalusia, la St. Lucar de Barrameda.

„Eata unu detaliu curiosu, instructivu póte. Este vorb'a de o proclamatiune clandestina, afisiata pre murii Lisabonei. Diuariele spaniole au reprodus'o, și noi, la rendulu nostru, o reproducemu dupa diuarulu „La France“.

„Eata testulu proclamatiunei:

„Portugezi! óra mantuirei a sanatu, dílele regiloru sunt numerate, marele prologiu alu progresulu arata óra reinvierei popóreloru... Mic'a nóstra natiune nu trebue sa stea în nemiscare. Republicanii se misca în Francia, republicanii se misca în Italia, republicanii facu dejá imposibilu restauratiunea tronulu în Spania...“

„Totulu anuncia ca sperantiele nóstre se voru realizá fórté curendu... Comitétulu nostru este în relatiuni directe cu cele mai principale comitete din Francia, Spania și Italia. Aseptati cuventulu de ordinu, care nu va intardiá, și atunci aceste patru popóre unite 'si voru dá sarutulu de pace, stabilindu republica federale în Europa.“

„Portugezi! josu tiranii! traiesca poporulu!

„Este óre o revelatiune acést'a! o lumina care se face? Nu simte cine-va dupa acést'a prosa mán'a asociatiunei internatiunale? Turburárele din Francia, din Italia, din Spania și din Portugalia, nu sunt óre atátea schintei electrice, trase dintr'unu firu conductoru, trecendu pre sub betrán'a Europa, și tiente de revolutiunea cosmopolita?

„Citaramu proclamatiunea adresata Portugesiloru.

„Eata ecum unu extractu din Pokrok, diuaru democraticu din Praga:

„Se voru radicá toti în centru, la sudu și la vestulu Europei. Cechii nu sunt izolati: ei nu forméza de câtu o zéla din marele lantiu democraticu, care trebue se dobóre și se lege pre toti despóti. Dejá Parisulu cánta „la Marseilaise“ și ne anuncia printr'acést'a, ca óra a dóuesprediece va suna. Cechii au primitu botezulu foculu printr'o bómbo. Ei astépta în linisce viitorulu.

„Monitorulu Universalu a primitu o depesia din Milanu, în care se dice ca o demonstratiune considerabila s'aru fi facutu la Thrin.

„Trupele aru fi intervenitu: impuscatur'a aru fi fostu din fericire inofensiva.

„S'aru fi operatu unu óre-care numaru de arestári, pintre cari figuréza acea a majorulu garibaldianu Chiesa.

„Acést'a sguduire nu este o contra-lovire a turburáriloru din Parisu, din Spania, din Portugalia, din Boemia?“ ...

Dela congresulu serbescu.

Membrii congresulu tiente în a. 15. l. c. un'a conferintia, în carea dep. dr. Suboticiu presentá unu proiectu de regulamentu provisoriu, pâna cându se litografá și impartit între membri. Punctulu celu mai importantu alu elaboratulu este §. 4. conformu căruia presedintele congresulu alesu pentru sesiunea presentá aru avé a fungá și în venitoriu.

În prim'a siedintia tiente în 16. c. la 10 óre antem., alegându-se notari protopopulu Mejiciu și dr. Stefanovicu, metropolitulu presentá congresulu adres'a ministrulu culteloru și alu instructiunii, relativa la conchiamarea congresulu presenté. Adres'a aduce la cunosciint'a patriarculu, cá Maj. Sea imperatulu a concesu conchiamarea congresulu pre basea art. IX. §. 5 din a. 1868. Mai departa i se face cunoscutu, ca congresulu afara de statorirea organismulu congresulu bisericescu va poté petráta și alte obiecte urgente, — precum: i m p a c a r e a c u r o m á n i i, statorirea venituriloru epiloru; re-dificarea resiedintiei episcopesci din Neoplant'a și alte mai multe.

Dupa cetirea adresei dr. Suboticiu presentá congresulu protestulu mai multoru comune din cotulu Sirmiu facutu contr'a alegeriloru de acolo, și anume contr'a alegerii prefectulu de acolo Cupieviciu și a consiliariulu tablei banale Ioanu Zsivovicu.

Dupa acea ie cuventulu dr. Mileticu, și combatendu procederea oficialteloru militari observata cu ocaziunea alegeriloru din regimentulu Petru-varadinu pune pre més'a congresulu protestele alegatoriloru din acelu regimentu. De aci se escéa un'a disputa infocata, care se terminá cu trecerea la ordinea dílei; dupa acea patriarculu invitá membrii congresulu a se presentá la 6 óre d. am. la un'a conferintia, ce se va tiente în sal'a congresulu, și cu acést'a siedintia se inchia.

În siedintia a patr'a a congresulu serbescu, tiente în 20. l. c., Mileticu propune, ca congresulu presenté se nu pórté numele „congresu natiunálu bisericescu și scolaru“, ci sa se numésca simpleminte „congresu natiunálu serbescu“; de órece acést'a se póte ocupá și cu cestiuni politice, precum s'a întemplat în anulu 1790 și în anii urmatori. Promitiendu patriarculu presedinte, a pune câtu mai curendu la ordinea dílei propunerea acést'a, dr. Suboticiu face motiunea, ca cele 10 alegeri nóue necesarie pentru completarea congresulu sa se escria inasim nainte de constitutiunea congresulu. Dupa un'a discussiune, lunga și infocata, la carea participara mai multi oratori, congresulu primí motiunea facuta de dr. Suboticiu, alegându-se unu comitétu pentru scopulu acést'a. Comitétulu va raportá máné propunendu, cá atátu capital'a Croatiei și a Slavoniei Zagrabia câtu și cetátile Aradu, Copreinciu, Panciov'a apoi cerculu Cula din cotulu Bacia-Bodrogu, și triméta câte unu deputatu la congresu.

Între alti mai multi și patriarculu a fostu contr'a motiunii facuta d. dr. Suboticiu. Depinde dela congresu — dise elu — cá sa se escrie cele 10 alegeri spre a se completá. Ministrulu — vorbindu în adres'a despre completare — a consideratu cá constituitu congresulu. D-sea nu partenesce escrierea intelita a nóueloru alegeri, fiindu ca acést'a nu e lucru usioru; și anume suntu multe cetáti, cari dorescu a fi reprezentate. Dorește cá activitatea congresulu presenté sa fia urmarita de bincuventarea lui ddieu, și nu de lacrimé. Sa fimu drepti — incheie patriarculu — și natiunea ne va bincuventá. Cu acést'a siedintia se incheia.

„Federatiunea.“

Proiectu de lege

despre responsabilitatea judecatoriloru și a oficialiloru judecătorești.

(Capetu.)

Capu 5. Despre suspendári.

§ 60. Judecatori'a disciplinaria póte suspende pre acusatulu din oficiu:

- déca se ordinéza contr'a lui din partea judecatoriei criminale o investigatiune criminale;
- déca suspendarea dupa marimea séu natura culpei disciplinaria se arata de necesaria;
- déca judecatori'a disciplinaria de instantia prima condamna pre acusatulu la perderea oficiulu și acusatulu a apelatu în contra-i.

§ 61. In casuri de totu ărginte potu suspendă prin concludu scrisu și bine motivatu și presiedintii judecatoriei pre membrii de judecatoria și organele subordonate loro.

Presiedintele e datoriu a înmănuă unu exemplariu alu acestui concludu oficialului suspendatu și a aretă în 24 ore dupa suspendare judecatoriei disciplinare tota procedur'a dimpreuna cu motivele. Judecatori'a disciplinare decide fără amenare despre sustinerea seu delaturarea suspendărei. Si acusatulu are dreptu a-si dă plansôrea in contra suspenderei facute din partea presiedintelui, care o pôte predă seu la presiedintele, care a ordinaru suspendarea seu directe la judecatori'a disciplinaria. Acést'a plansôre insa nu impedece esecutarea concludului presidialu.

§ 62. In tempulu suspendărei oficialulu are a se retiené dela ori și ce oficiu; pre lănga acést'a i se platesce numai jumătate salariulu, și nu se admite nici într'unu rang mai înaltu, nici într'o clasa cu salariu mai mare.

§ 63. Suspendarea încéta :

a) dăca acusatulu prin sentintia valida s'a dechiaratu din partea judecatoriei criminale de nevinovatu, seu s'a condamnatu numai pentru abatere, și judecatori'a disciplinare otarece într'unu casu seu într'altulu a sistă procederea disciplinarié, (§ 50 incheiere);

b) dăca acusatulu s'a absolvatu de judecatori'a disciplinarié seu n'a condamnatu la pedarea oficiului;

c) dăca judecatori'a disciplinarié a delaturatu suspendarea ordinata de presiedintele judecatoriei. (§ 61.)

Delaturandu-se suspendarea e de a se restitu acusatului intregu salariulu, ce i s'a retienutu amesuratu § 62.

Capu VI. Responsabilitatea cu averea.

§ 64. Dăca unu judecatoriu seu unu oficialu judecatorescu in oficiulu seu a causatu cui-va vre-o dauna prin o lucrare seu intrelasare fia cu intentione seu din neglijentia culpabile, e datoriu, încātu daun'a nu se pôte erua prin mesuri puse de lege, a o rebonifică deplinu.

§ 65. Capetulu acest'a se estinde cu exceptiunea aretata in § 67, afara de persônele amintite in § 2 și asupr'a tuturoru aceloru oficiali administrativi (de jurisdictione seu comunali), cari in puterea oficiului loro sunt obligati in cause civile procesuale și neprocesuale, precum și in cause criminale cu esecutarea acteloru judiciale seu cu indeplinirea mandatelor judecatorescu, respective cu recuisitiunile.

§ 66. Pentru d'a introduce acus'a de desdaunare e de lipsa o concessiune deosebita a judecatoriei disciplinarié amintita in cap. IV.

O exceptiune are locu

a) dăca lucrarea seu intrelasarea ce causăza daun'a e numai unu delictu disciplinariu, acusatulu insa prin concludu e delaturatu din oficiu;

b) dăca daun'a, pentru care se cere despăgubire s'au causatu prin o crima și acusatulu s'a dechiaratu de judecatori'a criminale de vinovatu.

In casulu dintăiu acus'a pentru desdaunare se pôte încamină numai pre calea procesuale civile; in casulu din urma insa sta in voi'a partidei păgubita a-si asterne acus'a pentru dauna, încātu n'au cerutu rebonificare in sensulu §. 4 a procedurii criminale, dupa finirea procesului criminalu pre calea procesuale civile.

In ambe casurile concludiunea judecatoriei disciplinarié resp. sentintia finale a judecatoriei criminale formăza o basea, carea nu se mai pôte resturnă in procesulu civilu și procedur'a judecatoriei civile se marginesce într'unu asfelu de casu, afara de cestiunea, ca ôre nu s'a potutu delatură daun'a prin vre-unu remediulu legalu, numai la statorirea daunei și la ficsarea sumei despăgubitôre.

In privintia competintiei judecatorescu și a pertractărei actionei sunt datatôre de masura prescri-sele procedurii civile.

Contra concludului concediatoriu nu e nici unu remediulu iertatu; din contra in casulu unu concludu denegatoriu suplicantele are dreptu a luă recursu in tempulu otaritu in procedur'a civile in procese ordinarié, la judecatori'a disciplinarié

superiôra. Contra concludului acestuia nu e iertatu nici unu remediulu procesuale.

Inmănuarea concludului judecatoriei disciplinarié se face prin fiscalulu reg. și asemenea este de a se predă și recursulu contra concludului judecatoriei disciplinarié inferiôre fiscalului reg.

§ 67. In casurile, in cari procesulu despăgubirei se pôte încamină numai cu concessiunea judecatoriei disciplinarié, partid'a păgubita pôte cere concessiunea, numai dupa ce procesulu disciplinariu contra unu judecatoriu seu oficialu judecatorescu e finitu, seu dăca acela a resignatu de voia buna inaintea introducerei resp. finirei procedurii disciplinarié (§ 28.)

O exceptiune dela acést'a regula formăza oficialii administrativi amintiti in § 65, contra căror'a actionea de despăgubire se pôte încamină pre basea concessiunei judecatoriei disciplinarié, și fără procedur'a preventivă disciplinarié.

§ 68. Petitiunea pentru concessiunea judecatoriei disciplinarié se înmănuăză totu-déun'a fiscalului regescu respectivu.

In acést'a petitiune e de a se desemnă otaritu și de a se descrie cu esctitate lucrarea seu relasarea ilegale seu a se enumeră datele ce servescu de documentu.

Petitiunea e de a se concipiă de partid'a respectivă seu de avocatulu seu plenipotentiatu.

Fiscalulu de corôna representăza statulu contra unu oficialu in cause de despăgubire și fără plenipotentia.

§ 69. Fiscalulu reg. e indatoratu a substernere petitiunea înmănuata lui spre dare de parere in 8 zile judecatoriei disciplinarié.

§ 70. Dăca judecatori'a disciplinarié afla lucrarea seu relasarea espusa in petitiune de criminale, transpune actele spre mai departe urmare judecatoriei competente criminale.

§ 71. Judecatori'a disciplinarié are dreptu a pretinde dela partid'a, ce cere responsabilitatea a verei oficialului, date exacte, și pôte spre scopulu acest'a, dăca i se pare necesariu, recuira alte judecatorii spre tramitarea acteloru de lipsa.

§ 72. Concessiunea acusei despăgubitôre e d'a se împartasi numai atuci, cându partid'a arata indestulu esistinti'a aceloru conditioni, de care e legatu dreptulu acusei despăgubitôre din §. 64. din contra petitiunea e d'a se respinge; in ambele casuri judecatori'a disciplinarié e silita a aduce unu concludu, ce e d'a se scrie și ase predă partidelor in cate unu exemplariu deosebitu.

§ 73. Dăca s'a concesu introducerea acusei de despăgubire, acusatulu e silitu a predă acus'a sea in restemp'a de 30 de zile, dupa ce a primitu concludulu de concessiune judecatoriei competente dupa proced. civ. O acusa de desdaunare predata dupa espirarea terminului acestuia, este d'a se respinge din oficiu.

§ 74. In procedur'a mai de parte sunt observă prescripstele proc. civ.

§ 75. Insinuări nemotivate și defectuôse sunt a se pedepsi in fiecare casu cu rigôre. Pedeps'a e banale dela 100—500 fiorini, ce are a o solvi partid'a și dăca avocatulu n'a fostu instruetu in scrisu prin partida, avocatulu.

Despre pedeps'a in bani decide dimpreuna cu meritulu procesului judecatori'a prin sentintia.

§ 76. Espresioni vatamatôre, ce se aduc in acusa seu in procesu sunt d'a se sterge exoffo. și a se pedepsi in fiecare casu cu 10—100 fiorini.

§ 77. Acést'a lege intră in valôre înțăta dupa publicatiune.

Penibilitatea abuzurilor comise de judecatori seu oficiali judecatorescu încă de mai înainte, insa care a venitu la cunoscintia numai dupa intrarea in valôre a legii presente e d'a se pertractă dupa legile de pân'acum; procesulu insa se face dupa modulu normatu in legea de fatia.

Totu acést'a are valôre și in privintia responsabilității cu averea.

Casurile disciplinarié ce sunt in procesu, se predau judecatoriei disciplinarié, a cărei presiedinte dupa ascultarea fiscalului regescu ia masuri spre continuarea procesului dupa prescrisele legii de fatia.

§ 78. Cu esecutarea acestei legi și cu regularea speciale a părții formale a procedurii disciplinarié se încredintăza ministrulu de justitia.

Varietăți.

** Se dice ca curtea drumului de feru de aici se va asiedia la pört'a Gusteritiei.

** (Sesiunea academieii rom. scientifice.) carea — ca pân'acum'a — si in anulu acest'a se va tiené la Bucuresti in lunile Augustu și Septemvre, are sa fia interesanta. Doi membrii noi vreu sa serbeze intrarea loro in academia cu câte unu actu remarcabilu. Anume aflămu, ca dlu Cogalniceanu va face panegiriculu repausatului poetu G. Negrozzi, iera dlu Sionu va vorbi despre fabulistulu Donici. Ambele sujeturi sunt de o mare importantia literaria și tractarea loro de către nesce pene atâtu de dibace, de siguru va scôte multe date pretiôse pentru istoria literaturii nationale. Ne bucurămu, ca dlu Cogalniceanu dupa o tacere atâtu de lunga, impusa de ocupatiunile sele politice, vine sa înavutiésca literatur'a noastră cu o opera nouă — și gratulămu academieii, ca a reesitu a însufletii pre dlu Sionu, se-si ia pên'a iera, pentru a ni vorbi despre fabulistulu nostru celu mai mare. Se mai sperămu, că in anulu acest'a membrii academieii se voru înfatisia in numeru mai mare, decâtu in anulu trecut, și atunce succésulu bunu și doritu de toti, va fi garantatu.

"Fam."

** (Bustulu lui Cogalniceanu.) Aflămu cu viaa placere din „Adunarea nationala“, ca junimea din Iasi a otaritu sa doteze primari'a orasiului cu bustulu in marmura a dlui Mihailu Cogalniceanu. Cu ast'a ocaziune ni aducemu aminte, ca inainte de ast'a cu vr'o doi ani s'a mai decisu la Iasi a se face bustulu neuitatului Burnutiu. Este ôre gat'a bustulu acest'a, seu nici nu se va face? Amu primii cu placere respunsu la intrebarea acést'a dela ôre-care diariu din Iasi.

(Dlu M. Pascali) cu trup'a sea petrece la Galati, de unde va merge la Iasi, și de acolo va veni prin Bucovina in Transilvania și Banatu.

"Fam."

** Presiedintele esamenelor judiciale de statu. In loculu lui Eduardu Herbert fostu vice-presiedinte alu fostulu tribunalu superioru din Sabiu este denumitu presiedinte alu comisiunei esamenelor judiciale ue statu (teoretice) Franciscu bar. M y l i u s fostu consiliariu alu susu mentinatului tribunalu superioru.

** (Celebrulu nostru poetu, dlu V. Alesandri,) și impresoratu de ocupatiuni numerôse, ce i impune starea de v-presiedinte alu camerei deputatilor Romaniei, — gasesce tempu si pentru ocupatiuni literarie. Anume cettimu in „Adunarea nationala“, ca d-sea lucra la unu dictionariu burlescu alu vorbeloru nôue seu cu terminatione gresita. Va fi de siguru plina de spiritu oper'a iubitelui nostru poetu. Asta tòmna, pre tempulu petrecerii nôstre la Bucuresti amu mai aflatu, ca dlu Alesandri lucra și la drama istorica. Aseptămu cu nerabdare aparitiunea acesteia. „Fam.“

** L u m i n a n o u a. Tessie-du-Motay unu chemicu parisienu a aflatu o lumina nouă. Acestu barbatu, carele escelă prin îndreptările facute de densulu la fabricatiunea ferului otelului, la argasituri, fabricatiunea glajeriei (sticlăriei), portielanierilor etc. construiesce din oxigenu și hidrogenu ardindu-le in unu corpu ferbinte, seu conducendu oxigenu in gasulu obicinuitu — o lumina mai frumôsa și mai buna decâtu cea a gasului. Lumina acést'a nu e colorata. La ea poti deosebi colorile că la lumina dilei; flacar'a ei nu jóca, prin urmare nu ostenesce ochii cându lucra omulu la ea, că cea a gasului. Fumu, mirosu greu, caldura nu sunt impunate cu ea cum sunt cu a gasului; din contra ea curatia aerulu. Unu cilindru micu la care se conducu cele doue gasuri (oxigenu și hidrogenu seu oxigenu și gasu obicinuitu) lumineza că unu sóre micu, dându o lumina egala, alba carea nu o genăza ventu, și carea nu inferbinta nimic'a. In Tuilerii se introduce iluminarea cu lumina acést'a și de siguru preste putienu tempu in totu Parisulu. Ce distantia intre noi cari abia avem lumina de seu și intre o tiéra unde industria face progrese mari.

Burs'a de Vienn'a.

Din 21 Iun. (3 Iuliu) 1869.

Metalicele 5%	62 99	Act. de creditu	282 10
Imprumt. nat. 5%	71	Argintulu	121 25
Actiile de banca	748	Galbinatu	5 92